

SELETUSKIRI

Sotsiaalministri määruse „Majandustegevuse registrisse kantavate teenuse osutaja andmete loetelu ja teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu kehtestamine“ eelnõu juurde

I Sissejuhatus

Määruse andmise aluseks on sotsiaalhoolekande seaduse:

- 1) § 21³ lõikes 8 sätestatud volitusnorm, mille kohaselt kehtestab majandustegevuse registrisse kantavate teenuse osutaja andmete loetelu tegevusloa andmisel sotsiaalminister ja
- 2) § 21⁷ lõikes 3 sätestatud volitusnorm, mille kohaselt kehtestab tegevusloa andmise aluseks olevate andmete loetelu, mille muutumisest tuleb teavitada tegevusloa väljaandjat, sotsiaalminister.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Sirlis Sõmer-Kull (Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna juhataja, tel 626 9215, e-post: Sirlis.Somer-Kull@sm.ee), Anne Rähn (Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna sotsiaaltöö ja sotsiaalse kaasatuse juht, tel 626 9219, e-post: Anne.Rahn@sm.ee), Maarja Kraiss (Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist, tel 626 9205, e-post: Maarja.Krais@sm.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Kristi Nikolajeva (Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik, tel 626 9333, e-post: Kristi.Nikolajeva@sm.ee).

II Määruse eesmärk

Eelnõu eesmärgiks on kehtestada ühtne andmete loetelu, mis tegevusloa taotlemisel tuleb majandustegevuse registrisse kanda. Samuti kehtestatakse teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu, et tegevusloa omav teenuse osutaja teaks andmete muutusest registripidajat teavitada.

Kuna sotsiaalministri määrusega kehtestatavate majandustegevuse registrisse kantavate andmete loetellu kuuluvad ka teenust vahetult osutavate isikute isikukoodid, siis on nimetatud andmetele, välja arvatud tegevusloa andmed ja vahetult teenust osutavate isikute nimed, juurdepääsuõigus vaid tegevusloa väljaandjal.

III Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu **paragrahv 1** sätestab majandustegevuse registrisse (edaspidi *register*) kantavad tegevusloa andmed. Tegevusloa väljaandja kannab registrisse sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud tegevusloa otsuses toodud andmed (**lõige 1**): otsuse tegija; tegevusloa number ja otsuse tegemise kuupäev; tegevusloa omaja nimi, äriregistri või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri või riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri kood või füüsilisest isikust ettevõtja isikukood või äriregistri kood, teenuse osutamise koha aadress ning sidevahendite andmed; tegevusala, millel tegutsemiseks tegevusloa on antud; maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada; tegevusloa kehtivusaeg. Kui tegevusloa taotleja taotleb ööpäevaringse erihooldusteenuse tegevusloa lisaks sotsiaalhoolekande seaduse § 11⁵⁰ lõikes 1 nimetatud isikule sügava liitpuudega isikule, ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikule või kohtumäärusega hoolekandetasutusse paigutatud isikule ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks, peab taotluse rahuldamise korral tegevusloa otsus sisaldama lisaks loetletud andmetele märgat eelnimetatud isikutele ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise kohta.

Lapsehoiuteenuse osutaja puhul kantakse lisaks loetletud andmetele registrisse järgmised andmed: lapsehoidjate nimed ja isikukoodid; lapsehoidjate kontaktandmed ja kutsetunnistuse number ja kehtivuse lõpukuupäev (**lõige 2**). Kutsetunnistuse kehtivuse lõpukuupäeva kandmine registrisse on vajalik registri andmete aktuaalsuse tagamise eesmärgil, et oleks tehniliselt võimalik kontrollida ja eristada kehtivuse kaotanud kutsetunnistused.

Asenduskoduteenuse osutaja puhul kantakse lisaks loetletud andmetele registrisse järgmised andmed: kasvatusala töötajate ja perevanemate nimed, isikukoodid ja kontaktandmed; kasvatusala töötajate ja perevanemate haridust tõendavate dokumentide numbrid, väljaandmise kuupäev, väljaandja ja väljaandmise koht ning kasvatusala töötajate puhul sotsiaalhoolekande seaduse §-s 15⁹ nõutud täienduskoolituse ja perevanema puhul sotsiaalhoolekande seaduses kehtestatud Sotsiaalministeeriumi tunnustatud koolituse läbimist tõendava dokumendi number, väljaandmise kuupäev, väljaandja, väljaandmise koht (**lõige 3**).

Igapäeva elu toetamise teenuse, töötamise toetamise teenuse, toetatud elamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja puhul kantakse lisaks eelpool loetletud andmetele registrisse järgmised andmed: tegevusjuhendajate nimed, isikukoodid ja kontaktandmed; tegevusjuhendajate haridust tõendavate dokumentide numbrid, väljaandmise kuupäev, väljaandja ja väljaandmise koht ja tegevusjuhendaja sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud 260-tunnise koolituse läbimist tõendava dokumendi number, väljaandmise kuupäev, väljaandja, väljaandmise koht (**lõige 4**). Tegevusjuhendajate koolituse ja täienduskoolituste kavad, sealhulgas koolituste mahu ja sisu, praktilise väljaõppe läbimise ja lõputöö koostamise kohustuse ning õppe lõpetamise tingimused kehtestab sotsiaalminister määrusega.

Lõike 5 kohaselt ei kanta registrisse asenduskodu kasvatusala töötajate (ja perevanemate) ning tegevusjuhendajate eriala või kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide väljaandmise kuupäeva, väljaandjat ja väljaandmise kohta juhul, kui need andmed on kättesaadavad avalikult mõnes muus registris. Nimelt on Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud vaid andmed alates 2004. aasta kevadest. Seega ei ole võimalik kontrollida avalikust andmekogust isiku eriala kvalifikatsiooni dokumendi numbri järgi ning vajalik on teada rohkem andmeid, mille järgi saab esitada vajadusel päringu dokumendi väljaandjale.

Töötamise toetamise teenuse osutaja puhul kantakse lisaks tegevusloa otsuses toodud andmetele ja tegevusjuhendajatega seotud andmetele registrisse tegevusjuhendaja sotsiaalhoolekande seaduse § 11³⁴ lõikes 3 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi number (**lõige 6**). Sotsiaalhoolekande seadusega sätestatakse lisanõuded töötamise toetamise teenuse tegevusjuhendajana töötamiseks ning samuti ka kohtumäärusega teenusele paigutatud isikutele teenuse osutamiseks ning sügava liitpuudega või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva psüühikahäirega isikule osutatava ööpäevaringse erihooldusteenuse puhul. Täienduskoolitusnõuded jõustuvad aastast 2015. Koolitused on juba alanud, nii et võimalused nõuete täitmise tagamiseks antud ajaks on loodud. Kuna koolituste riigipoolse finantseerimise maht on viimastel aastatel olnud piiratud, siis on nõude jõustumise aeg viidud aastani 2015. Erihoolekandeteenuste jagunemine erinevateks alateenusteks jõustus riigi tasandil 8 aastat tagasi. Esimestel aastatel oli eesmärk, et kõik tegevusjuhendajad saaksid vähemalt aluskoolituse. Täna on koolituse läbinud üle 1000 inimese. Kuna aluskoolitus on nii läbi täienduskoolituse kui tegevusjuhendaja ametikohal töötavate isikute kvalifikatsiooni laiendamise taganud, siis on võimalik sisse viia nõudeid spetsiifiliste teadmiste olemasoluks konkreetse teenuse osutamise kohta. Koolitusnõude eesmärk on tõsta veelgi teenuste kvaliteeti.

Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja puhul, kes osutab teenust kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihooldusteenusele paigutatud isikule, kantakse lisaks tegevusloa otsuses toodud andmetele ja tegevusjuhendajatega seotud andmetele registrisse tegevusjuhendaja sotsiaalhoolekande seaduse § 11³⁴ lõike 4 punktis 1 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi number (**lõige 7 punkt 1**). Kehtiva korra alusel on nõue kohtumäärusele paigutatud isikutele teenuse osutamisel täienduskoolituse läbimise kohustus juba olemas. Piiratud riigieelarve tingimustes ei ole aga senini suudetud tagada kõigile teenuse osutajatele Tervise Arengu Instituudi poolt nimetatud koolitust, mistõttu on õigus töötada nimetatud teenusel ka juhul kui ollakse registreerunud toodud koolitusele ning läbinud selle vähemalt aastaks 2015.

Sama lõike **punkt 2** järgi kantakse ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja puhul sügava liitpuudega või ebastabiilse remissiooniga isikule lisaks tegevusloa otsuses toodud andmetele ja tegevusjuhendajatega seotud andmetele registrisse tegevusjuhendaja „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 11³⁴ lõike 4 punktis 2 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi number.

Eelnõu **paragrahv 2** sätestab muudetud andmed, millest tuleb tegevusloa väljaandjat teavitada. Tegevusloa omaja on kohustatud teavitama tegevusloa väljaandjat järgmiste registrisse kantud andmete muutumisest:

- 1) teenuse osutamise koha aadress, teenuse osutaja aadress ja sidevahendite andmed;
- 2) lapsehoiuteenuse tegevusloa omamisel lapsehoidja nimi, isikukood, kontaktandmed ja kutsetunnistuse number;
- 3) asenduskoduteenuse tegevusloa omamisel kasvatusala töötaja või perevanemate nimi, isikukood, haridust tõendava dokumendi number, kasvatusala töötaja puhul „Sotsiaalhoolekande seaduse” §-s 15⁹ nõutud täienduskoolituse või perevanema puhul „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 25² lõike 1 punktis 7 nimetatud koolituse läbimist tõendava dokumendi number ja muud § 1 lõikes 3 nimetatud andmed;
- 4) erihooldekandeteenuse tegevusloa omamisel tegevusjuhendaja nimi, isikukood või sünniaeg, kontaktandmed, haridust tõendava dokumendi number ja muud § 1 lõikes 4 nimetatud andmed;
- 5) töötamise toetamise teenuse tegevusloa omamisel tegevusjuhendaja poolt „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 11³⁴ lõikes 3 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi andmed ja
- 6) ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja puhul, kes osutab teenust kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihooldusteenusele paigutatud isikule, tegevusjuhendaja poolt „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 11³⁴ lõike 4 punktis 1 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi andmed, ja sügava liitpuudega või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või pikaajalise psüühikahäirega isikule, tegevusjuhendaja poolt „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 11³⁴ lõike 4 punktis 2 nimetatud täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendi andmed.

Loetletud andmete muutmisest on vajalik tegevusloa väljaandjat teavitada, et tagada tegevusloa väljaandjale võimalikult täpsete andmete olemasolu tegevusloa omaja kohta ning võimalus nimetatud andmete alusel muudest registritest vajalikku infot saada, näiteks muudaks see kasvõi tegevusloa omaja tegevuse kontrollimise, järelevalve teostamise ebamõistlikult keeruliseks kui tegevusloa omaja ei teavita tegevusloa väljaandjat oma sidevahendite andmete muutumisest.

Eelnõu **paragrahv 3** reguleerib määruse rakendamist. Kuni 2014. aasta 31. detsembrini kantakse § 1 lõige 4 punktis 3 nimetatud koolituse läbimist tõendava dokumendi number registrisse juhul, kui tegevusjuhendaja on 260-tunnise koolituse läbinud (**lõige 1**). **Lõige 2** - kuni 2014. aasta 31. detsembrini kantakse § 1 lõikes 5 ja 6 nimetatud täienduskoolituste läbimist tõendavate dokumentide numbrid registrisse juhul, kui tegevusjuhendaja on täienduskoolituse läbinud.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus käesoleva reguleerimiseseme osas puudub. Majandustegevuse registrisse kantavate tegevusloa andmete loetelu ja teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu kehtestamine on liikmesriigi pädevuses.

V Määruse mõjud

Eelnõuga kehtestada ühtne andmete loetelu, mis tegevusloa taotlemisel tuleb majandustegevuse registrisse kanda. Samuti kehtestatakse teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu, et tegevusloa omav teenuse osutaja teaks andmete muutusest registripidajat teavitada. Tegevusloa omamise nõuet hakatakse rakendada alates 2010. aasta 1. jaanuarist, kuid tegevusloa regulatsioon jõustub samuti 2009. aasta 1. jaanuaril, võimaldades teenuse osutajatel juba enne 2010. aasta 1. jaanuari tegevusloa taotlemise hakata. Seega on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil aega pärast määruse jõustumist vajalike arendustööde tegemiseks.

VI Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Majandustegevuse registri kasutamine erihoolekandeteenuste osutajatele tegevuslubade kandmisega majandustegevuse registrisse, on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vajalik teha kulutusi registri arendustööde korraldamise ja kasutajate andmisele vähemalt 50 000 krooni.

VII Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

VIII Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt esitatud märkustega on eelnõus arvestatud, muud asutused märkusi eelnõu kohta ei esitanud.

Riho Rahuoja
Perepoliitika ja sotsiaalala asekancler